

ความคิดสร้างสรรค์จากการเรียนรู้เทคนิคการพิมพ์ภาพ ด้วยแม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**Creative Thinking in Printing with Form Technique Study Using Project Work
: A Case Study of 1st Year Art Education Students**

เขม เคนโคก^{1,*}, และ จุมพล ราชวิจิตร²
Khem Khenkhok^{1,} and Jumpol Rachvijit²*

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) study techniques of printing with foam, 2) create a work of printing with foam passing the 70% criterion score, and 3) analysis the students' opinion toward learning of printing with foam.

The population used in this study were 33 1st year Art education students who enrolled 'Theory and Principles of Art' course, code 235120. There were 2 research tools used in this study, 1) study plan on printing with foam and 2) evaluation form on students' performance and opinion. The findings included 1) Printing with foam technique created an originality and creativity with simple method and low budget. It can be taught at every level, 2) Foam blocks were used for multiple reprinting. They were also simple to add more patterns or to change colors. The 100-pound paper was suggested. It also needed to be soaked in water for at least 3 hours before placing down with one another and then wrapped it with plastic. Discarded printing blocks had to be disposed off with appropriate methods, 3) It was found that From evaluation of students' originality works reveals 6.6% of an originality; 6 pieces or 40% of flexibility, and 8 pieces or 53.3% of elaboration, There were 71.3% of the students passing the criteria score and 4) Students' opinion on instructor was 61.1%, following with 34.2% of the content, 54.0% of the pedagogy and 51.5% of the evaluation.

Keywords: Creative thinking, Printing with Form Technique, Project Work

^{1,2}สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

Art Education, Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002, Thailand.

* Corresponding author, e-mail: sarkhe@kku.ac.th , Jumrac@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภทกึ่งทดลองโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเทคนิควิธีการในการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจากงานแม่พิมพ์โฟมและรู้ถึงความงามที่เกิดจากการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมโดยใช้กิจกรรมโครงงาน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนรหัสวิชา 235 120 ทฤษฎีและหลักการทางศิลปะ จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลอง คือ หน่วยการเรียนรู้ ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบประเมินผลงานภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟมและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยคำนวณเป็นค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านเทคนิคและวิธีการ ด้านแม่พิมพ์ แม่พิมพ์โฟมใช้งบประมาณน้อย ไม่ยุ่งยาก สะดวก สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ได้ สามารถใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกช่วงระดับการศึกษา 2) ด้านการพิมพ์ แม่พิมพ์โฟมสามารถพิมพ์ได้หลายครั้ง สร้างลวดลายเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนสีได้ ควรใช้กระดาษ 100 ปอนด์เรียบในการพิมพ์ โดยหมักกระดาษ 3 ชั่วโมงขึ้นไป ด้วยวิธีการฉีดน้ำให้ทั่วทั้งสองด้าน นำมาซ้อนวางทับกัน น่อหุ้มด้วยพลาสติกอีกชั้น ใช้สีโปสเตอร์ในการพิมพ์ภาพ และแม่พิมพ์ที่ไม่ใช้แล้วควรทิ้งที่ขยะมีพิษเพื่อจะนำไปทำลายให้ถูกวิธี 3) จากจำนวนผลงานทั้งหมด พบว่า ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) มีจำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 6.6 ด้านความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) มีจำนวน 6 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 40.0 ด้านความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีจำนวน 8 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 การพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์โฟมของนักศึกษามีคะแนนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 71.3 4) ด้านความคิดเห็นของนักศึกษ พบว่าด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 61.1 ด้านเนื้อหาการสอนมีระดับเหมาะสมน้อยที่สุด ร้อยละ 34.2 ส่วนด้านวิธีการสอนและด้านวัดประเมินผลมีระดับเหมาะสมปานกลางร้อยละ 54.0 และ 51.5 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์ เทคนิคการพิมพ์ภาพ แม่พิมพ์โฟม กิจกรรมโครงงาน

บทนำ

การผลิตครูศิลปะในทุกวันนี้ มีการปฏิรูปการเรียน การสอนและพัฒนาปรับปรุงกระบวนการศึกษาทางด้าน ศิลปะให้เหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกปัจจุบัน ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะมีกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่าง อิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพ ผู้วิจัย ในฐานะครูศิลปะ ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตครู สาขาวิชา ศิลปศึกษา พบว่าความรู้พื้นฐานของนักเรียนด้านทักษะที่ เข้าสู่การเรียนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดการเรียน การสอนเพิ่มเติมจากจำนวนชั่วโมงที่ได้จากหน่วยกิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานการสร้างสรรค์ได้ ตามแนวคิดของตนเองซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ครูศิลปะจำเป็นต้องมีความสามารถทางด้านศิลปะ โดยเฉพาะวิชาที่สอน

สามารถสาธิตและปฏิบัติงานให้ผู้เรียนดูได้ นอกจากการ อธิบายและสอนด้วยการบรรยายเพียงอย่างเดียว เพราะการ ทำงานเป็นการฝึกทักษะและพัฒนาความคิดไปสู่การ สร้างสรรค์ ครูศิลปะที่เป็นนักปฏิบัติด้วยจะเป็นบุคคลที่มี ประสบการณ์ตรง สามารถชี้แนะและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของ ผู้เรียนได้ ทำให้เกิดผลดีอย่างยั่งยืนในกระบวนการเรียน การสอน ครูศิลปะที่ดีควรทำงานศิลปะอยู่เป็นประจำ ตลอดเวลาและอาจมีการแสดงผลงานที่ปรากฏต่อ สาธารณชนเมื่อมีโอกาส (วุฒิ วัฒนสิน. 2541: 122) ด้วย ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ที่ถือเป็นคุณลักษณะ สำคัญของครูสอนศิลปะ การจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความ คิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางานศิลปะได้ จึงจำเป็นที่ครู ผู้สอนศิลปะต้องมีความสามารถในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง ความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นกระบวนการคิดขั้นสูง เป็นทักษะ ทางปัญญาที่ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ แต่สามารถ

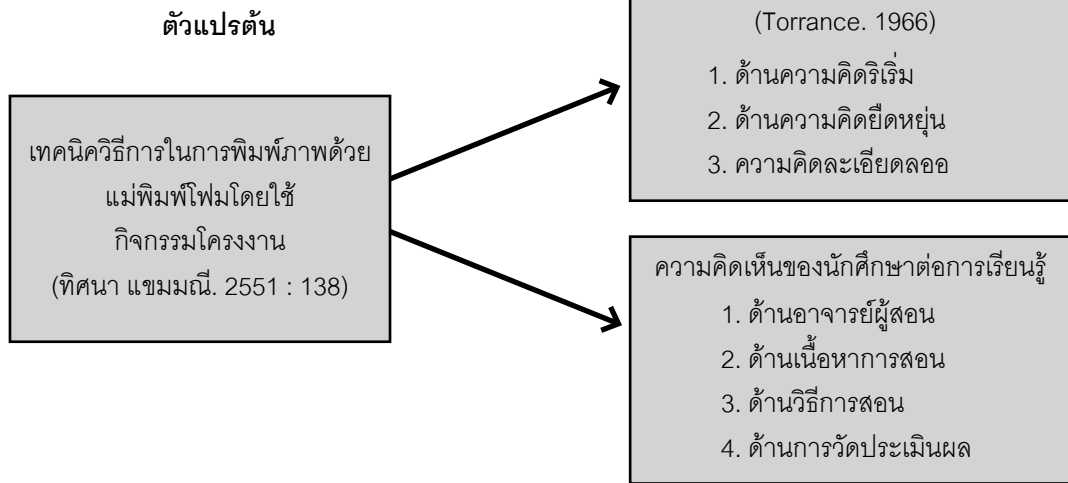
ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ด้วยการจัดสภาพการณ์ และเทคนิควิธีที่เหมาะสมถูกต้อง ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็น คุณสมบัติที่มีในตัวผู้เรียนทุกคนและยังสามารถส่งเสริมให้ พัฒนาได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงคือ การสอน ฝึกฝน อบรม และในทางอ้อมคือ การสร้างสภาพ บรรยากาศและการจัดสิ่งแวดล้อมส่งเสริมความเป็นอิสระ ในการเรียนรู้ (อารี พันธมนี. 2545) จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ สภาพปัญหา รูปแบบกิจกรรมในการจัด การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ของ Anderson และคณะ (1970 อ้างถึงใน อารี พันธมนี. 2545) สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ใน ตัวเด็กทุกคนตั้งแต่แรกเกิด สามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ ดังนั้น การเรียนการสอนเพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ในแต่ละระดับการศึกษานั้น ควรจะได้ทราบถึงระดับ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในระดับชั้นเหล่านั้นก่อน เพราะพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน จะสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู ให้สามารถนำมาใช้พัฒนาความคิดที่หลากหลาย และ แปลกใหม่ เป็นไปตามจินตนาการของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และสามารถถ่ายทอด ความคิดออกมาเป็นผลงานเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนในละช่วงวัย ภาพพิมพ์ ถือว่ามีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ฝึกทักษะการใช้ เครื่องมือและสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ภาพพิมพ์ขั้น พื้นฐานที่ผู้เรียนหรือนักศึกษาในทุกสถาบันที่สอนศิลปะ ต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานจากเทคนิควิธีการนี้เช่นกัน ผลงานภาพพิมพ์แะไม้เป็นภาพพิมพ์ที่สามารถพิมพ์ได้ทั้ง สีเดียว (Mono print) และหลายสีด้วยกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แะไม้ (Woodcut) จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความคมเพื่อที่จะ เสาะให้เกิดร่องที่มีความแตกต่างกัน ตามรูปร่างที่สร้างสรรค์ ขึ้นตามจินตนาการ ความคมของเครื่องมือบางครั้งอาจก่อให้เกิดอันตรายกับผู้สร้างสรรค์ผลงานได้หากไม่ระมัดระวัง เพียงพอหรือหากใช้เครื่องมือไม่ถูกต้องตามคำแนะนำ

ด้วยเทคนิควิธีคิดที่ให้เกิดร่องลึกเพื่อสามารถพิมพ์ ภาพที่ลึกได้โดยไม่เกิดอันตรายกับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น นักศึกษาหรือแม้กระทั่งผู้เรียนในระดับอนุบาล ผู้วิจัยจึงเห็นว่าโฟมเนื้อแข็งอัดแน่นน่าจะสมารถนำมาใช้แทนไม้ เนื้ออ่อนได้และสามารถขุดขีดให้เกิดร่องรอยอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดและจินตนาการ สู่งานภาพพิมพ์ได้อย่างเสรี และนำไปสู่การส่งเสริม การพัฒนางานศิลปะได้อย่างสร้างสรรค์มากขึ้น ผู้วิจัยจึง สนใจที่จะจัดการเรียนการสอนภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม ร่วมกับกิจกรรมโครงงานมาใช้เป็นแนวทางในการจัดสภาพ การณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้เลือกทำ โครงงานที่ตนสนใจ มีการวางแผนทำโครงงานร่วมกัน ศึกษาหาความรู้ที่จำเป็น ใช้ความคิดสร้างสรรค์และลงมือ ปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ มีการนำเสนอผลงานและ ประสพการณ์ต่อสาธารณชน (ทิศนา ขัมมนี. 2551 : 139) จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการ สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟมของนักศึกษา เพื่อให้เกิดคุณค่าทางสุนทรีย์ ความงาม โดยใช้กิจกรรม โครงงานเกิดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการ เป็นการค้นหาคำตอบ ผ่านพลังความคิดสร้างสรรค์ของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคนิควิธีการในการพิมพ์ภาพด้วย แม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน
2. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของ นักศึกษาที่เรียนรู้เทคนิควิธีการในการพิมพ์ภาพด้วย แม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการ เรียนรู้การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมโดยใช้กิจกรรม โครงงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนรหัสวิชา 235120 ทฤษฎีและหลักการทางศิลปะ จำนวน 33 คน โดยการแบ่งกลุ่มในการทดลองทั้งหมด 15 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน จำนวน 12 กลุ่ม และกลุ่มละ 3 คน จำนวน 3 กลุ่ม ซึ่งใช้วิธีการจับฉลากเข้ากลุ่ม

2. ช่วงเวลาในการศึกษาวิจัย คือ ภาคต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ รวม 15 ชั่วโมง หลักการทฤษฎี 6 ชั่วโมง ทักษะปฏิบัติ 6 ชั่วโมง และนำเสนอนิทรรศการ 3 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดของการพัฒนาดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลองคือ หน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา วิชา 235120 ทฤษฎีและหลักการทางศิลปะ ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยภาคทฤษฎีจำนวน 6 ชั่วโมง และภาคทักษะปฏิบัติ จำนวน 6 ชั่วโมง และ

นำเสนอนิทรรศการ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้เรียนได้เลือกเรื่อง ประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาด้วยตนเอง 2) ผู้เรียนเลือกและหาวิธีการ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเอง 3) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ (เรียนรู้) ด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนได้บูรณาการทักษะ ประสพการณ์ ความรู้ สิ่งแวดล้อมรอบตัวตามสภาพจริง 5) ผู้เรียนเป็นผู้สรุป (สร้างองค์ความรู้) ด้วยตนเอง 6) ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น 7) ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้จริง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผลงานภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดยืดหยุ่นด้านความคิดละเอียดลออ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีต่อกิจกรรมภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟมโดยใช้กิจกรรมโครงงาน โดยแบ่งออกเป็น ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาการสอน ด้านวิธีการสอน ด้านวัดและประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงาน จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาควิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 6 ชั่วโมง และภาควิชาศิลปะปฏิบัติ จำนวน 6 ชั่วโมง และนำเสนอนิทรรศการ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการนำเสนอหัวข้อโครงงานและแบบประเมินผลงานภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม และ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา ในการพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟมของนักศึกษา สำหรับเชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ และเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านเทคนิควิธีการในการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม โดยใช้กิจกรรมโครงงาน ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเลือกประเด็นที่ศึกษาในครั้งนี้คือ การพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์โฟม ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ศึกษาเอกสารเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองนำเสนออภิปรายในชั้นเรียน ร่วมกันความรู้ที่ผู้สอนให้ในหลักการและทฤษฎี ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ร่วมกันศึกษาหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 ค้นหาคำตอบที่เป็นปัญหา ทดลองวิธีการต่างๆในกระบวนการพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์โฟม นำเทคนิคเหล่านั้นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานตามแนวคิดของตนเอง เทคนิควิธีการดังต่อไปนี้ ด้านเทคนิควิธีการและด้านแม่พิมพ์โฟม ใช้งบประมาณน้อย ไม่ยุ่งยาก สะดวก สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ได้ สามารถ

ใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกช่วงระดับการศึกษา ด้านการพิมพ์ แม่พิมพ์โฟมสามารถพิมพ์ได้หลายครั้ง สร้างลวดลายเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนสีได้ ควรใช้กระดาษ 100 ปอนด์เรียบ ในการพิมพ์ โดยหมักกระดาษ 3 ชั่วโมงขึ้นไป ด้วยวิธีการจืดน้ำให้ทั่วทั้งสองด้าน นำมาซ้อนวางทับกัน ห่อหุ้มด้วยพลาสติกอีกชั้น ใช้สีโปสเตอร์ในการพิมพ์ภาพ และแม่พิมพ์ที่ไม่ใช้แล้วควรทิ้งที่ขยะมีพิษเพื่อจะนำไปทำลายให้ถูกวิธี ขั้นตอนที่ 5 ผู้เรียนได้สรุปเป็นองค์ความรู้เทคนิควิธีการที่ค้นพบ ในการปฏิบัตินำเสนอในชั้นเรียน ขั้นตอนที่ 6 ในระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการค้นพบจากการปฏิบัติพิมพ์ภาพ ขั้นตอนที่ 7 นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้และการปฏิบัติสู่การเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยการถ่ายทอดและปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างสรรค์งาน

2. ด้านความคิดสร้างสรรค์พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยทางความคิดสร้างสรรค์ในผลงานการพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์โฟม ของนักศึกษาจำนวน 33 คน ในภาพรวมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 71.30 และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เป็นรายด้าน พบว่า

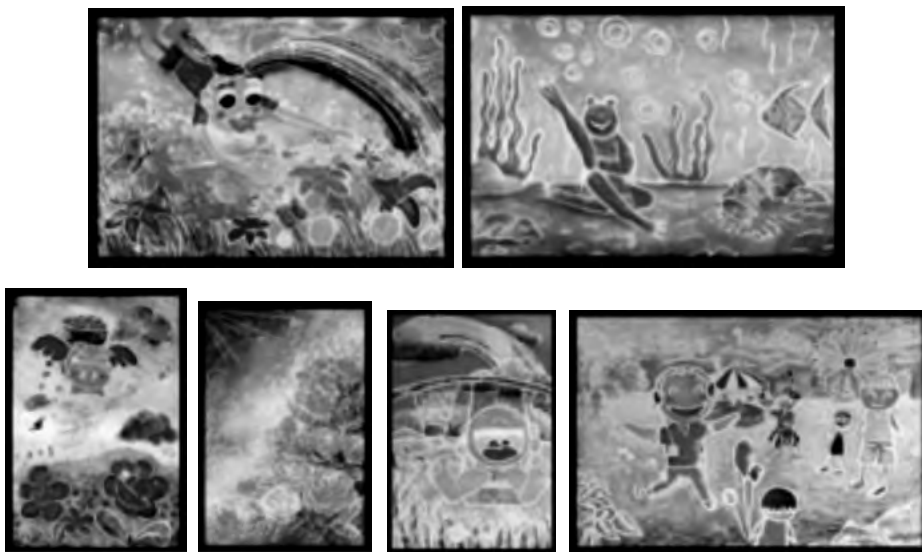
2.1 ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) พบว่า ผลงานที่มีความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับแนวความคิดของคนอื่นมีจำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 6.6 จากจำนวนผลงานทั้งหมดดังผลงานในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบที่ 2

ภาพพิมพ์แม่พิมพ์โฟม ด้านความคิดริเริ่ม

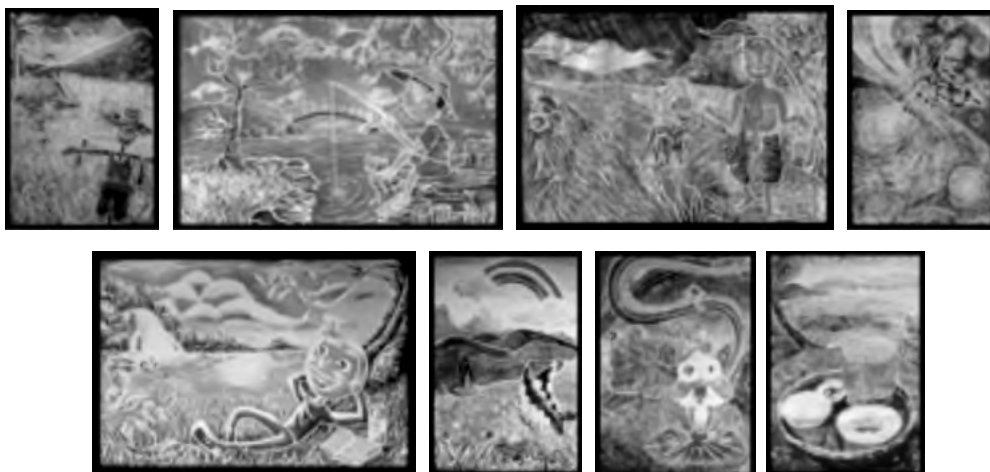
2.2 ด้านความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) พบว่า จากจำนวนผลงานทั้งหมดของนักศึกษา มีจำนวน 6 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 40.0 จากจำนวนผลงานทั้งหมด ที่มีความชัดเจนในเรื่องของการประยุกต์ดัดแปลงจนเกิดความหลากหลายกับผลงาน ดังผลงานในภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบที่ 3

ชุดภาพพิมพ์แม่พิมพ์โฟม ด้านความคิดยืดหยุ่น

2.3 ด้านความคิดละเอียดลออ (Elaboration) พบว่า มีจำนวน 8 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 ที่มีการใช้เทคนิคที่หลากหลาย ในการตกแต่ง เก็บรายละเอียด มีความพิถีพิถันในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างประณีต ดังผลงานในภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบที่ 4

ชุดภาพพิมพ์แม่พิมพ์โฟม ด้านความคิดละเอียดลออ

3. ด้านความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมร้อยละ 61.1 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ด้านเนื้อหาการสอนมีระดับเหมาะสมร้อยละ 34.2 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด ส่วนด้านวิธีการสอนมีระดับเหมาะสมร้อยละ 54.0 และด้านวัดประเมินผลมีระดับเหมาะสมร้อยละ 51.5 อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงงาน ที่พบว่า ผลงานของนักศึกษามีผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอเรื่องราวและรูปแบบที่หลากหลาย แปลกใหม่ แตกต่างกันไป บางคนมีการแก้ไขเฉพาะหน้าได้ดีในเวลาที่ปฏิบัติงาน เช่น การใช้นิ้วมือแทนพู่กันสีจะติดแม่พิมพ์โฟมดีกว่า โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาให้การร่วมมือเป็นส่วนมากและให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสร้างสรรค์งาน อีกทั้งนักศึกษามีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนร่วมชั้นในขณะปฏิบัติงานตามขั้นตอนของกิจกรรมโครงงาน ซึ่งให้เห็นว่างานวิจัยในครั้งนี้ ด้านโครงงานสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันตพร สาวิยะ (2553) ที่ผลของการวิจัยพบว่า การเรียนรู้กิจกรรมท้องถิ่นด้วยกิจกรรมโครงงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละ 94.35 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และฐิติยา เนตรวงษ์ และบุญญลักษณ์ ดำนานจิต (2553) การเรียนรู้ร่วมแบบผสมผสานและใช้โครงงานเป็นฐานที่ส่งผลต่อการสร้างความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .50 ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ อีรพงษ์ จันเป็เรียง (2555 : 102) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการวาดภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องของเด็กอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลสิรินหาญ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล 3 ก่อนได้รับกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการวาด

ภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องอยู่ในระดับต่ำ แต่หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการวาดภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องมีระดับความคิดสร้างสรรค์อยู่ที่ระดับปานกลาง เด็กอนุบาล 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการวาดภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยทางความคิดสร้างสรรค์หลังจากทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของงานวิจัยอื่นๆ พัทธบุตร (2554 : 54) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เสวนาพาที่เพื่อนสี่ภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์พบว่า ความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 88.00 ความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สูงกว่าก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิศิษฐพงศ์ พิมพ์จันทร์ และคณะ (2557 : 74) ได้พบว่าการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมบทเรียนกับการเรียนแบบปกติรายวิชาถ่ายภาพและภาพยนตร์เบื้องต้นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนกับการเรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ชุตินา วงษ์พระลับ (2549) ที่ได้ทำการวิจัย ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการ แบบสหวิทยาการตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างเดียว ก็สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้เช่นเดียวกัน

ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารูปแบบจากการเรียนรู้เทคนิคการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมโดยใช้กิจกรรมโครงงานสามารถตอบ

สนองการสร้างสรรค์ผลงานได้ทุกระดับ ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงานจะมีความแตกต่างกับพัฒนาการของแต่ละระดับ และช่วงของอายุซึ่งจะทำให้การสร้างสรรค์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.1 การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม สามารถสร้างผลงานที่แปลกใหม่ด้วยวัสดุทดแทนได้ ไม่มีความยุ่งยากและซับซ้อนมาก

1.2 การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม สามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมต่อกลุ่ม ชั้นผู้เรียนได้ตามสภาพจริง และสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้

1.3 การพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมในใช้งบประมาณน้อย ไม่ยุ่งยาก โดยเลือกใช้อุปกรณ์เสริมในการขุด ขีด ให้เกิดร่องรอย ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถพิมพ์ใหม่ได้หลายครั้งในแต่ละครั้งสามารถสร้างลวดลายเพิ่มได้หรือเปลี่ยนสีใหม่ได้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะด้วยการเรียนรู้เทคนิควิธีการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟม โดยกิจกรรมโครงการกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาคงทนทางความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาที่เรียนรู้เทคนิควิธีการพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์โฟมที่มีลักษณะเฉพาะตัว

2.3 ควรมีการศึกษาศามารถทางความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะร่วมกับเทคนิควิธีการสอนอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชุติมา วงษ์พระลับ. (2549). **ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสาขานักศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตติยา เนตรวงษ์ และบุญญลักษณ์มี ดำเนินจิต. (2553). **การเรียนรู้แบบผสมผสาน และใช้โครงงานเป็นฐานที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทีศนา แหมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพงษ์ จันเป็เรียง. (2555). "การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการวาดภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องของเด็กอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลสิริสุนหาญ อำเภอสุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ." **วารสารราชพฤกษ์**. 9(3) : 102.
- พิชิตฐิพงศ์ พิมพ์จันทร์ และคณะ. (2557). "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมบทเรียนกับการเรียนแบบปกติรายวิชาถ่ายภาพและภาพยนตร์เบื้องต้นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี." **วารสารราชพฤกษ์**. 12(1) : 74.
- พัชรินทร์ พุทธบุตร. (2554). "การศึกษาคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่องเสวนาพาที่เพื่อนสี่ภาค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์." **วารสารราชพฤกษ์**. 9(1) : 54.
- รชณาวลัย ภัคตินรงค์. (2553). "การศึกษาคิดสร้างสรรค์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ 4 MAT." **วารสารราชพฤกษ์**. 8(1) : 150.

วุฒิ วัฒนสิน. (2541). **ศิลปะระดับมัธยมศึกษา Art for Secondary Education**. บัดตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อนันตพร สาริยะ. (2553). **การศึกษาผลการเรียนรู้
วรรณกรรมท้องถิ่นด้วยกิจกรรมโครงงาน
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและ
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อารีย์ พันธุ์มณี. (2545). **ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์**.
กรุงเทพฯ : ไผ่ไหม.

Torrance, E .P. (1966). **The Torrance Tests of Creative Thinking-Norms-Technical Manual Research Edition-Verbal Tests, Forms A and B-Figural Tests, Forms A and B**. Princeton, New Jersey : Personnel.